

Begrippenlijst Agentschap

Begrip	Uitleg
Allocatie/alloceren	Alloceren is het toewijzen van een stukje lening aan een investeerder. Alloceren is noodzakelijk als de vraag naar de lening groter is dan het aanbod.
Basispunt	Een basispunt is een honderdste van één procentpunt. Voorbeeld: een rentestijging van 25 basispunten is een stijging van de rente van 1,00% naar 1,25%.
Betaaldienstverlener	Een betaaldienstverlener is een onderneming die een intermediaire rol vervuld bij het verlenen van betaaldiensten. Voor het ontvangen van online en pinbetalingen maken we hiervoor gebruik van CM en ING (voor de Belastingdienst).
Bid-ask spread	De bid-ask spread is het verschil tussen de hoogste prijs waarvoor kopers bereid zijn een effect te kopen en de laagste prijs waarvoor verkopers het willen verkopen. Een kleiner verschil duidt in de regel op lagere transactiekosten en meer liquiditeit op de secundaire markt.
Bond	Zie obligatie.
Buy Sell Back (BSB)	Zie reverse repurchase agreement.
Buy-to-hold	Buy-to-hold is het kopen van een effect met als doel deze tot het einde van de looptijd vast te houden. Buy-to-hold is anders dan strategieën waarbij effecten gekocht worden om later tegen winst verkocht te worden. Zie ook fast money/real money.
Commercial Paper (CP)	Commercial Paper is gestandaardiseerd schuld papier uitgegeven door het Agentschap, met flexibele start- en einddata en met korte looptijden, variërend van 1 dag tot 12 maanden. Commercial Paper is onderdeel van de geldmarkt Commercial Paper kan worden geplaatst bij investeerders in de VS in de vorm van US Commercial Paper (US CP – in dollars) en bij investeerders buiten de VS in de vorm van Euro CP (ECP – in euro's, dollars, Britse ponden, Zwitserse francs en Noorse kronen). Commercial Paper wordt door het Agentschap op onregelmatige basis uitgegeven.
Coupon	De coupon is de jaarlijkse rente die houders van staatsobligaties ontvangen. De couponbetalingen van het Agentschap vinden jaarlijks plaats op van te voren vastgestelde standaarddagen, meestal 15 januari of 15 juli. De coupon wordt vastgesteld bij de initiële uitgifte van de staatsobligatie en blijft gedurende de looptijd van de obligatie en ook voor heropeningen (tapveilingen) constant. De term komt van het deel van de (papier) obligatie wat ingeleverd moest worden om recht te hebben op de rentebetaling.
Deposito	Een deposito is een geldbedrag dat bij een bank of het Agentschap wordt gestald. Hierbij kunnen afspraken worden gemaakt over de looptijd (termijn) en vergoeding (rente).
Derivaten	Derivaten zijn financiële producten waarvan de waarde ontleend wordt aan de waarde van een ander product. De prijs van een derivaat hangt onder meer af van fluctuaties in de waarde van het onderliggende product. Het Agentschap gebruikt in beperkte mate derivaten (swaps), om risico's inherent aan kapitaal- en geldmarkttuitgiften af te dekken, zoals rente- en valutarisico's.
DSTA	Dutch State Treasury Agency oftewel het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën. De schuldmanager van de Nederlandse staat.

Dutch Direct Auction (DDA)	De DDA is een veilingmethode die door het Agentschap wordt gebruikt voor het uitgeven van nieuwe staatsobligaties. In het DDA-systeem kunnen eindbeleggers met behulp van één of meerdere Primary Dealers direct deelnemen aan een veiling van nieuwe Nederlandse staatsobligaties. De beleggers geven aan welke hoeveelheid van de uit te geven lening zij voor welke prijs (t.o.v. een referentielening, meestal een Duitse) zouden willen afnemen. Na het sluiten van het veilingboek wijst het Agentschap leningen toe aan beleggers tegen een uniforme prijs. Zo betalen alle beleggers dezelfde prijs en krijgen vergelijkbare investeerders altijd vergelijkbare allocaties toegewezen.
ESTR/€STR	ESTR is een afkorting voor de Euro Short Term Rate. De gemiddelde dagrente op basis van afgesloten leningen door banken, verzekeraars, geldmarktfondsen en overige financiële bedrijven. De ESTR wordt gebruikt als referentierente in veel financiële producten, zoals renteswaps en leningen met een variabele rente.
Fast money/Real money (FM/RM)	De afnemers van Nederlandse staatsobligaties zijn onder te verdelen in fast money en real money. Fast money afnemers zijn overwegend instellingen zoals hedge funds die op de korte termijn speculeren met geleend geld. Real money instellingen zoals pensioenfondsen kopen staatsobligaties met de bedoeling deze langere tijd te houden.
Geldmarkt	De markt voor leningen met een looptijd tot een jaar.
Groene obligatie	<p>Een groene obligatie is een obligatie waarvan de opgehaalde middelen worden toegerekend aan al begrootte groene ofwel klimaatgerelateerde uitgaven en investeringen van het Rijk.</p> <p>Onder andere de volgende uitgaven vallen onder de groene obligatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duurzame energie • Energie-efficiëntie • Vervoer (bijvoorbeeld investeringen in spoorinfrastructuur) • Klimaatadaptatie <p>Om te kwalificeren moeten de investeringen voldoen aan het 'Green Bond Framework' zoals door de Staat opgesteld. Het Agentschap committeert zich eraan te rapporteren over de allocatie van de middelen en de bereikte impact.</p>
Grootboeklening	Grootboekleningen zijn obligaties die door de Staat zijn uitgeschreven in 1815, 1896 en 1910 zonder een aflooptdatum. De Staat mag deze op een zelfgekozen moment aflossen. Het Agentschap heeft in 2022 aan alle bij haar bekende grootboekhouders de leningen afbetaald. Het resterende bedrag aan uitstaande grootboekleningen wordt in de consignatiekas bewaard tot 2042.
GWK-Travelex	GWK-Travelex (voorheen De Grenswisselkantoren N.V. of kortweg GWK) is een van oorsprong Nederlandse, nu Britse financiële instelling gespecialiseerd in de groothandel en retailverkoop van vreemde valuta en betalingen. Voor het waardetransport van het Rijk maakt Travelex gebruik van Brinks en VTS.
Huisbankier	De huisbankier is de bank die het betalingsverkeer uitvoert voor alle ministeries en agentschappen. Momenteel is ING de huisbankier.
Kapitaalmarkt	De kapitaalmarkt is de markt voor leningen met een looptijd langer dan een jaar.
Know your customer (KYC)	KYC is het proces van het vaststellen van de identiteit van een klant of relatie voor het tegengaan van fraude, witwassen en terrorismefinanciering.
Kredietrisico	Het renterisico is het risico dat er betalingen worden misgelopen van een tegenpartij, bijvoorbeeld omdat deze failliet gaat.
Lender of last resort	Een lender of last resort is een instelling die banken of andere instituten van liquide middelen voorziet in situaties waarin andere instellingen die

	liquiditeit niet verstrekken. Het Agentschap treedt op als lender of last resort door met de repofaciliteit schaars Nederlands Staatspapier kortstondig uit te lenen aan banken.
Liquiditeit	Liquiditeit is de verhandelbaarheid van waardepapier. De mate van liquiditeit in de secundaire markt bepaalt of grote aan- en verkooporders verhandeld kunnen worden zonder dat dit een substantieel effect op de prijs (koers) heeft.
(Gemiddelde) Looptijd	De gemiddelde looptijd geeft weer hoe lang gemiddeld genomen over alle leningen, uitzettingen en swaps de rente voor de Nederlandse Staat vaststaat. Het Agentschap gebruikt deze indicator onder andere om het risico dat de rentelasten voor de begroting zullen stijgen te meten en te sturen. Het Agentschap streeft naar een minimale looptijd van 7,9 jaar voor het einde van 2023.
Outlook	De Outlook is de jaarlijkse publicatie van het Agentschap in december. In de Outlook wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar en vooruitgekeken naar de plannen voor de financiering van de staatsschuld in het komende kalenderjaar. Hierbij wordt op hoofdlijnen aangegeven welke nieuwe obligaties komende kalenderjaar worden uitgegeven. Gedurende het jaar publiceert het Agentschap ook quarterly outlooks, waarin op kwartaalbasis wordt terug geblikt en vooruit gekeken.
Par	Een obligatie kan onder of boven par worden uitgegeven. Onder par (een discount bond), betekent dat er minder dan EUR 100 wordt ingelegd voor elke EUR 100 aflossing. Boven par (een premium bond) betekent het omgekeerde. Het reflecteert hoeveel de couponrente boven of onder de marktrente ligt.
Primaire markt	De primaire markt is de markt voor handel in obligaties op het moment van uitgifte. De Staat als uitgevende instelling is hierbij betrokken.
Primary Dealer (PD)	Primary Dealers zijn banken die zijn aangesteld voor de afname, promotie en distributie van Nederlandse staatsleningen (DSL's) en Nederlands schatkistpapier (DTC's) voor een periode van één jaar. PD's hebben het exclusieve recht om deel te nemen aan de DSL-veilingen van het Agentschap en gebruik te maken van de repofaciliteit.
Prijs	De initiële prijs van een obligatie is de face value van de obligatie. Gedurende de looptijd kan de secundaire marktprijs fluctueren. Ceteris paribus zorgt een lagere prijs voor een hogere yield en vice versa.
Rentecurve	De rentecurve geeft de rente voor verschillende looptijden van Nederlands schuld papier weer. Bij een stijgende rentecurve ligt de rente hoger voor langere looptijden. Meestal is dit het geval. Bij een inverse rentecurve daalt de rente voor langere looptijden.
Renterisico	Het renterisico is het risico dat de rentelasten op de staatsschuld stijgen door veranderingen in de rente.
Renterisicobedrag (RRB)	Het renterisicobedrag geeft weer voor hoeveel procent van de staatsschuld binnen 12 maanden de rentevaste periode afloopt. Het Agentschap gebruikt deze indicator om het directe risico van de rentelasten op de begroting te meten. Bij een hoog renterisicobedrag zullen reeds in het lopende jaar bij een rentestijging de rentelasten voor de begroting sterk stijgen. Het beleid van het Agentschap is een maximaal renterisicobedrag van 25% van de uitstaande staatsschuld.
Renteswap	Een renteswap is een contract tussen twee partijen waarin wordt overeengekomen om gedurende de looptijd van de swap een vaste rente (bijv. 3%) te ruilen tegen een variabele rente (bijv. ESTR). Bij een payerswap moet een vaste rente worden betaald en wordt een variabel rentetarief ontvangen. Bij een receiverswap wordt een vast rente ontvangen en een variabele rente betaald.

Repurchase Agreement (Repo)	Een repo (ook Sell Buy Back genoemd) is een opname waarbij obligaties als onderpand gegeven worden en waarbij de dagelijkse marktwaardeverandering in cash wordt gestort op een collateral account. Repo's die als onderpand worden verstrekt voor de repofaciliteit voor Primary Dealers mogen alleen overnight worden afgesloten, omdat het Agentschap dan als Lender of Last Resort fungeert.
Reverse Repurchase Agreement (reverse repo)	Een reverse repo (ook Buy Sell Back genoemd) is een uitzetting waarbij obligaties worden gekocht met de afspraak deze obligaties na de afgesproken periode weer terug te verkopen. In de praktijk wordt dit vaak gezien als een gelduitzetting/opname met onderpand. Het Agentschap accepteert alleen eigen stukken of stukken van andere sovereigns met een rating van minimaal A-
Risicobereidheid (risk appetite)	De risicobereidheid is de mate van risico die een instelling accepteert om waarde te creëren. Het Agentschap kent een lage risicobereidheid (risicoavers).
Schatkistbankieren	Schatkistbankieren is bedoeld voor instellingen die een wettelijke of publieke taak uitvoeren en hiervoor gelden van het Rijk ontvangen en beheren. Het houdt in dat zij hun publieke tegoeden aanhouden bij het ministerie van Financiën. Publiek geld verlaat op deze wijze de schatkist niet eerder dan noodzakelijk is voor de uitvoering van die publieke taak. Sociale fondsen, decentrale overheden en ministeries zijn verplicht om aan schatkistbankieren deel te nemen. Enkele andere categorieën rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) zoals onderwijsinstellingen mogen vrijwillig opteren voor deelname.
Schatkistpapier (Dutch Treasury Certificate)	DTC's zijn verhandelbare schuldbewijzen van de Staat met looptijden tot en met 12 maanden en zijn onderdeel van de geldmarkt. DTC's worden op vooraf vastgestelde data uitgegeven.
Secundaire markt	De secundaire markt is de markt voor de handel in obligaties die al op een eerder moment zijn uitgegeven tussen houders van deze obligatie en de vragende marktpartij. De Staat als uitgevende instelling is hier niet bij betrokken.
Sell Buy Back (SBB)	Zie repurchase agreement (repo)
Single Market Specialists (SMS)	Single Market Specialists zijn banken aangesteld door het Agentschap voor de duur van één jaar voor de afname, promotie en distributie van Nederlands schatkistpapier (DTC's).
Spread	Een spread is het renteverskil tussen twee typen obligaties of leningen. In sommige gevallen wordt er ook gekeken naar de swappread: het verschil tussen een obligatierente en de rente die geldt voor renteswaps met een zelfde looptijd.
Staatsobligaties (Dutch State Loan)	DSL's zijn staatsobligaties. Staatsobligaties zijn verhandelbare schuldbewijzen. De houder van een staatsobligatie heeft een vordering op de Staat en de Staat heeft de verplichting tot het betalen van rente en aflossing aan de houder van de obligatie. Staatsleningen hebben een vaste looptijd van minimaal één jaar tot momenteel maximaal dertig jaar. De jaarlijkse rente die uitbetaald wordt heet de coupon. De DSL is onderdeel van de kapitaalmarkt. Momenteel hebben alle staatsobligaties een vast rentepercentage. Op de afloopdatum van de staatsobligatie wordt de laatste rentecoupon en het nominaal bedrag (de aflossing) betaald.
Tapveiling	Een tapveiling is een veilingmethode die door het Agentschap wordt gebruikt voor het heropenen van reeds uitstaande staatsobligaties. Het Agentschap maakt bij de start van de veiling de prijs bekend die afhankelijk van de marktomstandigheden tijdens de veiling kan worden aangepast. Primary Dealers bepalen welke hoeveelheid ze tegen de gestelde prijs

	wensen af te nemen. Zodra het gewenste volume binnen een van tevoren gecommuniceerde bandbreedte is bereikt, wordt de veiling gesloten.
Termijnpremie	De termijnpremie is het verschil tussen de rente over twee verschillende looptijden. Bij een positieve termijnpremie ligt de rente voor obligaties met een lange looptijd hoger dan de rente voor obligaties met een korte looptijd.
Tienjaarsrente	De tienjaarsrente is de rente van een obligatie met een looptijd van tien jaar. De tienjaarsrente wordt gezien als een referentie voor de lange rente.
Valutaswap	Een valutaswap is een transactie waarbij twee partijen voor een vastgestelde periode valuta's met elkaar ruilen tegen een vooraf overeengekomen koers. Een valutaswap kan door het Agentschap wordt ingezet om valutarisico af te dekken.
Variabele rente	Een variabele rente is een rente die periodiek wordt aangepast. De variabele rente volgt de markt of een rentevoet zoals de ESTR.
Vaste schuld	De vaste schuld bestaat uit leningen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar.
Vlottende schuld	De vlottende schuld bestaat uit leningen met een oorspronkelijke looptijd van maximaal één jaar.
Volatiliteit	De volatiliteit is de mate van bewegelijkheid van de koers (of rente) van een financieel product.
Waardetransporteur	Waardetransporteurs zijn transporteurs van geld voor bedrijven en de Staat. De Rijksoverheid heeft Brinks en VTS geselecteerd als waardetransporteurs.
Yield	De yield is het rendement uitgedrukt als een percentage van de totale waarde, ook wel rente. Een waardestijging van een obligatie leidt tot een daling van de yield en vice versa.